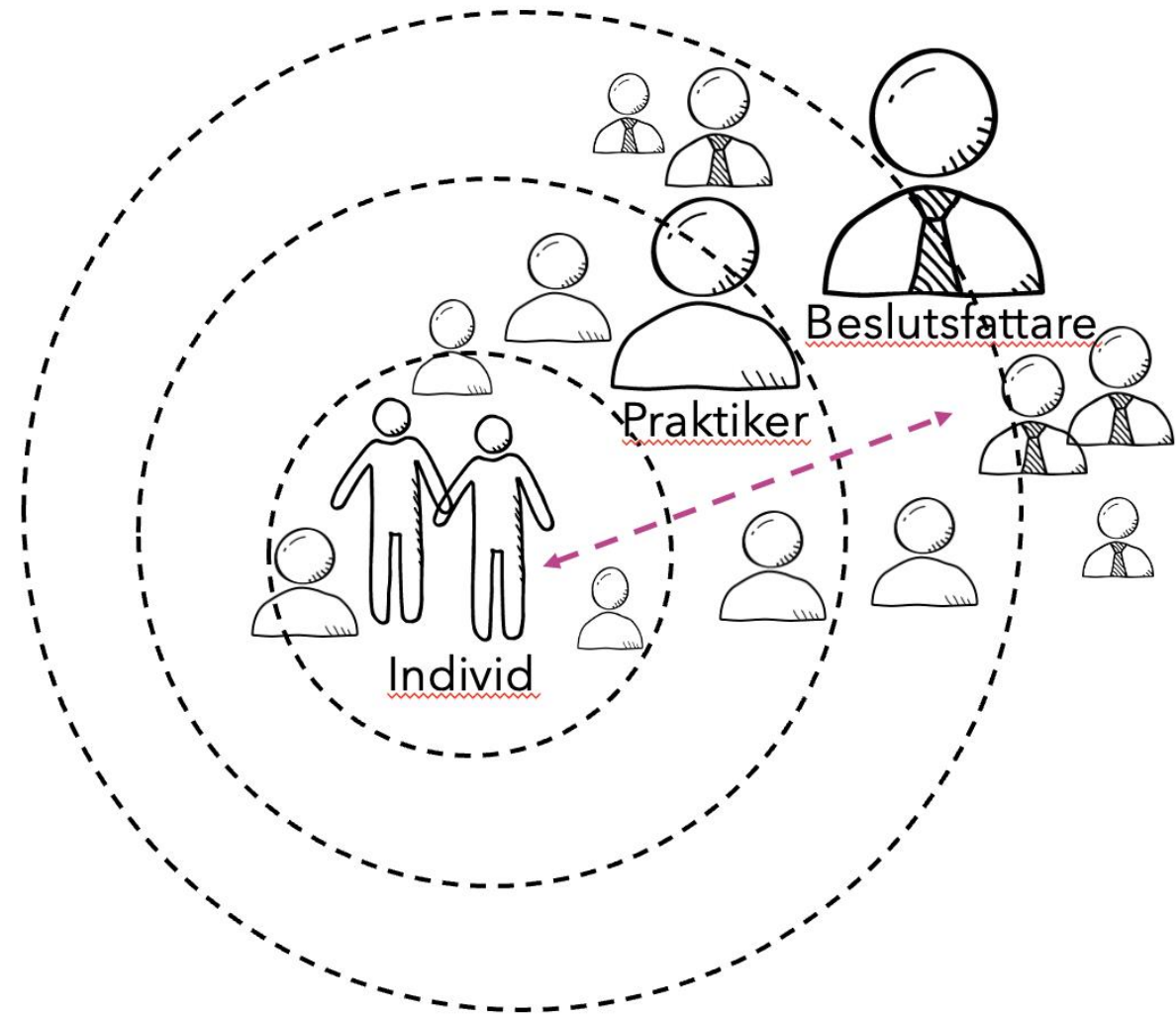


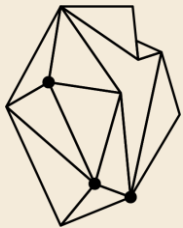
Att designa på tvären

Insikter från Samäga-projektet på
Barnrättsdagarna 2026





**Trassliga samhällsutmaningar utmanar oss
och våra organisatoriska strukturer**



förnyelselabbet

En lärande plattform för systemomställning



Vår resa

Att bistå aktörer som ska samverka i komplexa samhällsutmaningar



BOTKYRKA KOMMUN



Länsstyrelsen
Uppsala län

YOUTH
— 2030

SAMHÄLLSKONTRAKTET



Uppsala
kommun



UNHCR
The UN Refugee Agency



Statens
konstråd



REGERINGSKANSLIET



HELSINGBORG

VINNOVA



TIMRÅ KOMMUN
Bibliotek

PART



TRAFIKVERKET



VAGGERYDS KOMMUN

Syftet med projektet **Samäga**

Att utforska hur tvärsektoriell samverkan bäst kan designas för och hur det kan bistå att förebygga ungdomars inblandning i organiserad brottslighet.



Processdesign



Workshop 1

- Hinder
- Möjliggörare



Workshop 2

- Alternativa framtider



Workshop 3

- Lokal och regional utforskning

Designmetoder vi använt oss av

- Metaforer-att hitta sitt språk
- Material-meningsskapande
- Från nuläge till önskat läge - Horizon ramverket
- Spekulative framtider
- Platsbaserat, kontextuellt utforskande
- Medskapande förhållningsätt
- Adaptiv, iterativ process



Medskapande förhållningssätt





Det Etablerade

Horisont 1
där resan startar



Övergången

Praktik
Struktur
Kultur

Horisont 2

Förnyelseexpeditionen där utveckling utforskas

Det önskade

Horisont 3
längtan, det vi vill till



VÄRDEFULL / VÄRDELL

HOPPFULL / HOPPLÖS

OPTIMISTISK / PESSIMISTISK

Välkommen till Parallellvärlden #1

Meningen med varför vi arbetar har ändrats



Hur organiseras och möjliggörs relationer här?

Vilka värderingar eller övertygelser är viktiga för relationen här och varför?

Välkommen till Parallellvärlden #3 Omsorgsnätverk och relationscentrering

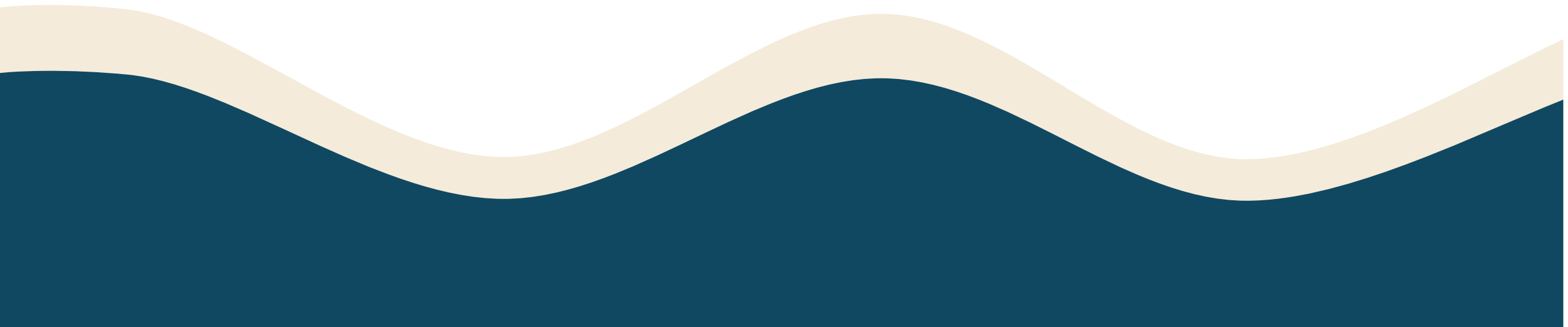
Välbefinnandet i denna värld minskade snabbt, med mycket höga nivåer av psykisk ohälsa och kroniska och komplexa hälsoproblem (1) till följd av dåliga livsvillkor, spridning av infektionssjukdomar och ekonomiska svårigheter. Traditionella hälso- och sjukvårdssystem blev överbelastade och fick kämpa för att hantera de mest akuta och kritiska hälsoproblemen. Detta samarbetsbrott ledde till att omsorg blev ett centralt sätt att organisera människor och samhällen. Bland värde läggs på att arbetet vara en del av vårdande nätverk och relationer som kan stötta människor mot framtida lösliggbara välbefinnandeproblem.



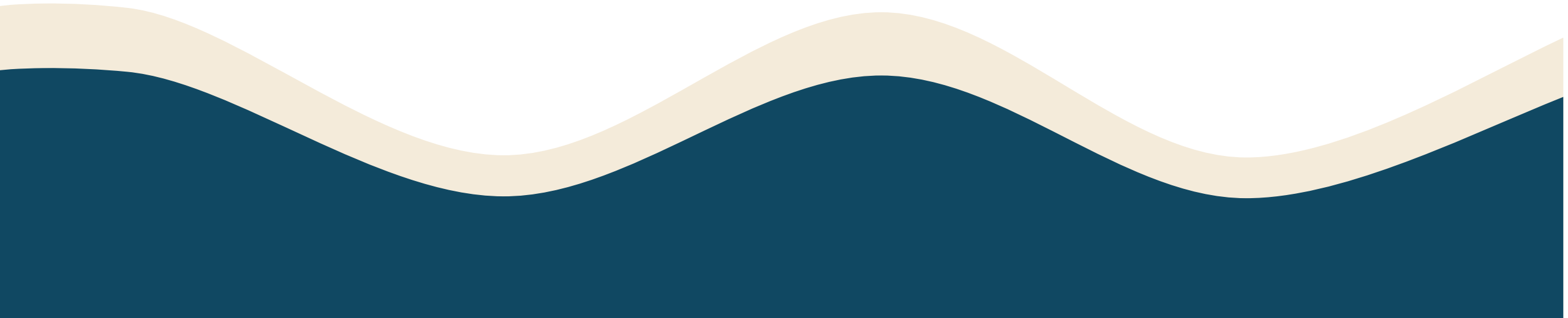
A collection of informational materials including brochures, a QR code, and a smartphone displaying an app interface. The materials are arranged on a white surface, likely part of an exhibit. One brochure features a circular diagram with various colored segments. Another shows a list of text, and a third displays a smartphone screen with a user interface.



Vad kan näringslivet bidra med

- Erbjuder samtal, struktur och sammanhang
 - Utgöra platser där unga möter vuxna förebilder, får tillgång till stabila relationer
 - Underlätta kontakter mellan olika aktörer sk. relationella brobyggare och sänka trösklar
 - Snabba stödinsatser
 - Legitimitet i lokalsamhället
- 

Tankar från de unga som varit med

- Vuxna behöver närma sig de ungas verklighet och de utmaningar man har - inte utgå ifrån sina egna antaganden
 - Att vara med redan i utvecklingsfasen och genom hela processen
 - Tillhörighet, tillit och ansvarstagande är viktiga beståndsdelar som lyfts fram för att engagemang och ägarskap att frodas
 - Att ses på som en medskapare med något att bidra med i den samägda processen
- 

Vad hindrar samägande?

- Perspektivträngsel
- Fragmenterad styrning
- Konkurrerande logiker
- Tidsaspekt (kort politisk tid vs lång problemhorisont)
- Låg grad av institutionalisering och organisering av och för relationer
- Låg grad av systemstöd för bryggfunktioner, gemensamma arenor och metoder



Att designa på tvären

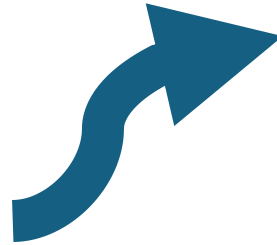
Samäga-projektet visar att tvärsektoriell samverkan inte primärt fallerar på bristande vilja, utan på avsaknaden av relationell infrastruktur. Social innovation uppstår inte i enskilda projekt utan i stabila men flexibla ekosystem där aktörer kontinuerligt omförhandlar problem, ansvar och resurser.

Detta kräver en förflyttning från projektlogik till relationslogik och till ett governance tänk där styrningen ger incitament till samhandling och gemensamma effekter. Där fokus ligger på att möjliggöra relationer snarare än att styra aktiviteter eller leverera tjänster.

Att designa på tvären - Från samverkan i silos till ett samägt sambandskontrakt

Från:

- “vi levererar till er”
- “vi samordnar insatser”
- “ni deltar i våra strukturer”



Till:

- vi formar problemet tillsammans”
- “vi bär ansvar tillsammans”
- “vi bygger systemet tillsammans

Designprinciper på tvären

Designa för relationer – inte för projekt

Designa för gemensam problemdefinition som pågående process

Designa för friktion med psykologisk trygghet

Designa för kapacitet snarare än leveranser

Designa för brobyggande roller och inte bara organisatoriska roller

Designa för resursintegration, inte resursutbyte

Designa för inkluderande systemägande (särskilt unga)

Designa för lokal förankring i en global struktur

Att designa på tvären - några viktiga principer från projektet

Unga som co designers, agerar inte bara deltagare eller mottagare, de behöver göras till delar av styrsystemets designlogik

Relationell infrastruktur istället för projektfokus – Samverkan idag är beroende av individer snarare än strukturer som bär relationer över tid

Strukturer som gör att relationer mellan aktörer kan uppstå, bestå och utvecklas utan att vara beroende av enskilda projekt eller personer

Vi behöver laborativa träningsarenor

Nuläget
Praktik
Struktur
Kultur



Framtidslängtan
Praktik
Struktur
Kultur





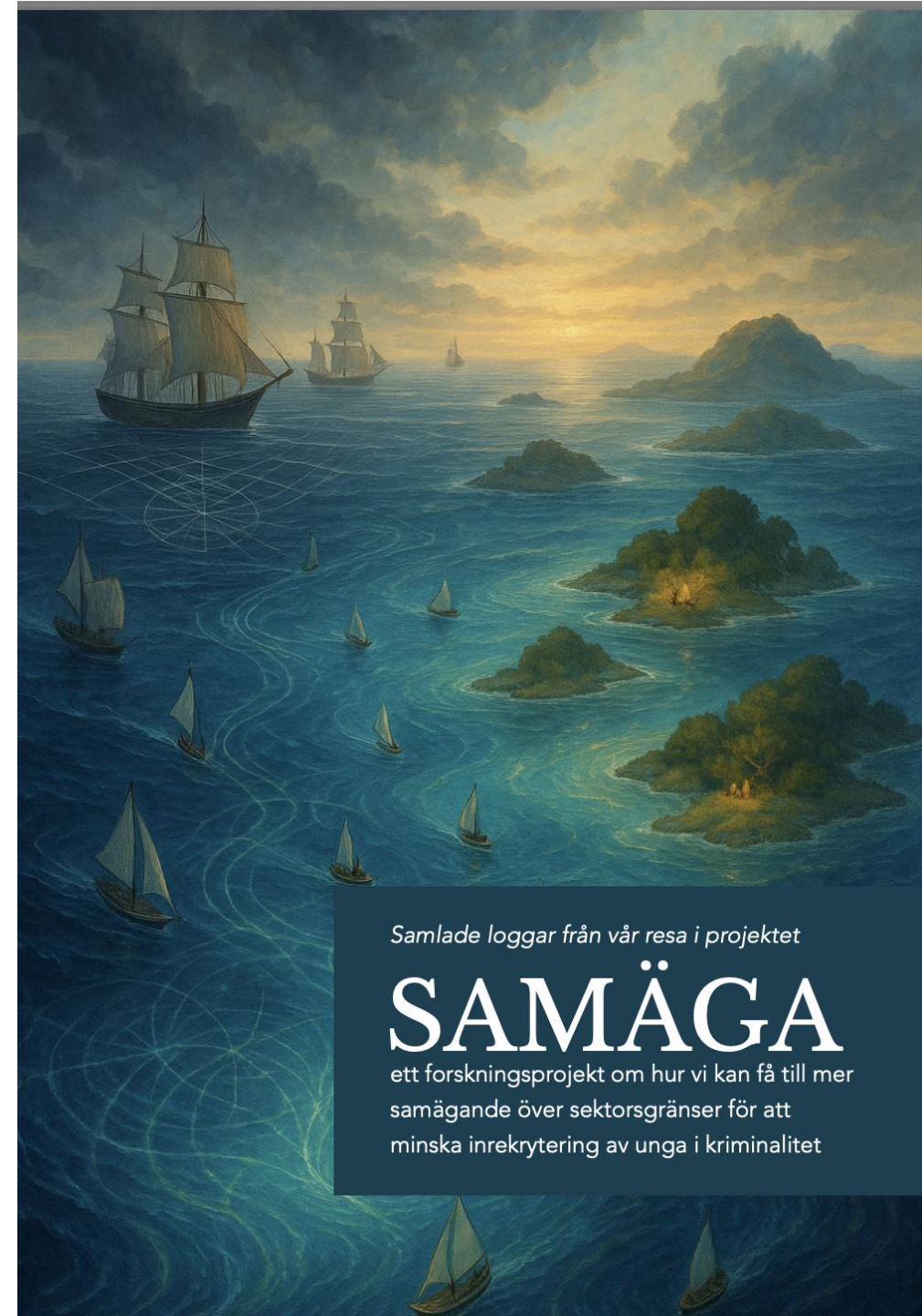
Förnyelselabbets förstärkta mission

Samägande är inte en metod för bättre samverkan. Det är en omformulering av hur samhälle skapas när inga enskilda aktörer längre kan bära komplexa problem själva. Det ger oss möjlighet att forma nya samhällskontrakt och möjliggöra fler som designers.

Läs mer om projektet här;
https://www.fornyelselabbet.se/wp-content/uploads/2026/03/LoggRapport_web.pdf



Kontakt;
pia @fornyelselabbet.se
suni@kth.se



Samlade loggar från vår resa i projektet

SAMÄGA

ett forskningsprojekt om hur vi kan få till mer samägande över sektorsgränser för att minska inrekrytering av unga i kriminalitet